

Agendaformulier B&W-vergadering 10 december 2024

Portefeuillehouder	Marc Teutelink Agendaletter F		
Onderwerp	Verslag stadsarchivaris over het gemeentelijk informatie- en archiefbeheer in 2023		
Openbaar	<i>Openbaar: ja, in principe zijn alle besluiten en bijlagen openbaar en publiceren wij die actief op enschede.nl</i>		
Organisatieonderdeel (cluster of afdeling)	Cluster Interne Dienstverlening	Corsanummer:	2400029541
Schrijver	J. Stienstra	Casnummer	BV24000387
Urgentie			
Raadsbesluit nodig	Nee		
Raad informeren	Ja		

Mee geadviseerd door	DV, IT Bedrijf, Dennie Talman
Advies gemeentesecretaris	

Conceptbesluit

De portefeuillehouder stelt voor te besluiten om:

1. Kennis te nemen van het verslag van de stadsarchivaris over 2023 aangaande de staat van het gemeentelijk informatie- en archiefbeheer;
2. Het verslag ter informatie aan te bieden aan de gemeenteraad, conform de bijgaande conceptbrief.

Publieksvriendelijke samenvatting

Op grond van de gemeentelijke archiefverordening moet de gemeentesecretaris jaarlijks verslag uitbrengen over het beheer van nog niet naar de archiefbewaarplaats overgebrachte archieven én het beheer van de gemeentelijke archiefbewaarplaats. Hiervoor heeft de gemeentesecretaris de stadsarchivaris opdracht gegeven dit verslag op te stellen.

Het college moet, als verantwoordelijke/zorgdrager voor de gemeentelijke archieven, dit verslag ter informatie aanbieden aan de gemeenteraad.

Het verslag van de stadsarchivaris is positief-kritisch van inhoud. In het verslag wordt geconstateerd de gemeente Enschede in 2023 opnieuw deels voldoet aan de eisen vanuit archiefwet- en regelgeving. De stadsarchivaris constateert dat de gemeente Enschede acties in gang heeft gezet om verbeteringen te realiseren. Naar verwachting zullen in de komende periode enkele KPI-onderdelen (Kritische Prestatie Indicatoren) verbeteren.

B&W besluit dd.

(In te vullen na de vergadering door loco-gemeentesecretaris)

Inleiding en voorgeschiedenis

In de Archiefverordening Gemeente Enschede 2019 is vastgelegd dat de gemeentesecretaris jaarlijks verslag uitbrengt aan het college van burgemeester en wethouders over het toezicht op het beheer (archivering) van documenten die niet zijn overgebracht naar de gemeentelijke archiefbewaarplaats. In opdracht van de gemeentesecretaris stelt de stadsarchivaris jaarlijks een toezichtsverslag op.

Tijdslijn

Het verslag is besproken op:

- 21 maart 2024 met de provinciaal archiefinspecteur/Interbestuurlijk toezichthouder Informatie- en - Archiefbeheer van Overijssel tijdens het Verificatiebezoek Archief en Informatiebeheer;
- 25 maart 2024 in het Strategisch Informatie Overleg en is in;
- september 2024 afgestemd met de gemeentesecretaris.

Het verslag geeft een overzicht van het gehouden toezicht in 2023. De bevindingen in het verslag geven aan dat de gemeente slechts deels voldoet aan de archiefregelgeving. Tot slot worden verbeteraanbevelingen gedaan om informatie- en archiefbeheer te verbeteren.

Op basis van dit toezichtsverslag en eigen waarneming neemt de gemeentesecretaris maatregelen om informatie- en archiefbeheer in de komende periode te verbeteren.

In het verslag horizontale verantwoording archiefbeheer van de gemeente Enschede over 2023 zijn 6 nieuwe aanbevelingen gegeven.

Overzicht aanbevelingen:

1. Ontwikkel en implementeer een digitaal archiveringsconcept.
2. Adviseer en inspecteer gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden.
3. Investeer in voldoende en gekwalificeerd personeel.
4. Richt een kwaliteitscyclus voor informatiebeheer in.
5. Realiseer een E-depot.
6. Onderzoek risico's van informatiebeheer in taakspecifieke applicaties en neem maatregelen om risico's te beperken.
7. Onderzoek de verwerking van persoonsgegevens in DMS Corsa.
8. Vernietig documenten digitaal en fysiek.

Nieuwe aanbevelingen

9. Ontwikkel een hotspotmonitor en stel deze vast.
10. Actualiseer en formaliseer het gemeentelijke metadataschema.
11. Onderzoek het bestaan en de werking van het vervangingsproces.
12. Onderzoek de duurzame toegankelijkheid van hybride/vervangen archieven.
13. Verbeter de archiefbewaarplaats zodat deze weer voldoet aan landelijke regelgeving.
14. Verbeter het beheer van overgebrachte archieven en collecties.

Voortgang in 2023

Op basis van eerdere aanbevelingen zijn projectteams van het programma BRIDGE met verbeteracties en -projecten aan de slag gegaan.

In 2023 zijn verschillende resultaten behaald:

- diverse beleidsonderwerpen voor informatiebeheer zijn uitgewerkt en vastgesteld: Strategisch beleid informatiebeheer, vernietigingsbeleid, vernietigingsprotocol en handboek kwaliteit
- E-depot: marktconsultatie en oplevering businesscase opgesteld
- er is een vergelijking gemaakt hoe de Enschedese informatiebeheerorganisatie zich verhoudt tot vergelijkbare organisaties
- archiveringsachterstanden zijn gedetailleerder in beeld en er is gestart met het wegwerken
- zaakgericht werken is als archiveringsconcept geïntroduceerd en er is gestart om werkprocessen hierop aan te sluiten
- een hoger informatiebeheerbewustzijn door campagnes, podcasts, intranetberichten, Corsa inloopuurtjes en de herinstelling van het Strategisch Informatie Overleg

Op een aantal vlakken is sprake van stagnatie of achteruitgang. De situatie rondom de permanente bewaring van overgebrachte archieven moet verbeterd worden. De bewaarcondities in de bewaarplaats moeten verbeterd worden en een digitale archiefbewaarplaats (e-depot) zal in 2024/2025 gecontracteerd worden.

Gezien de recente ontwikkelingen van de wateroverlast (en dat dit probleem nog niet opgelost is), is het verstandig om te onderzoeken of er een permanente oplossing voor de archiefruimte kan worden gerealiseerd. In de markt zijn verschillende mogelijkheden beschikbaar die dit probleem duurzaam aanpakken. Door een grondig onderzoek en een weloverwogen keuze te maken, kunnen we de archieven beter beschermen tegen toekomstige risico's en zorgen voor een stabiele en veilige opslag van waardevolle documenten.

Voortgang en vooruitblik 2024

Per 1 juli van dit jaar zijn drie deelprojecten van het programma BRIDGE gestopt (décharge verleend).

- Deelproject 4: Kwaliteitszorg
- Deelproject 5: Vervanging, selectie en vernietiging
- Deelproject 6: Archieven op orde

Twee deelprojecten lopen door tot het einde van dit jaar:

- Deelproject 1: Visie, beleid, architectuur
- Deelproject 2: Processen en applicaties

- Deelproject 7, Achterstanden archieven wegwerken, loopt tot en met 2027 door.

Deelproject 1 van het programma BRIDGE is omgevormd tot een team dat al een aantal ontbrekende handreikingen, richtlijnen en instructies heeft uitgewerkt waaronder een metadataset (MELO) in nog vast te stellen documenten.

Begin 2024 zijn twee kwartiermakers gestart met werkgroepen om de beoogde nieuwe Informatiebeheer (IB) organisatie vorm te geven. De IB-organisatie is versterkt door het werving van nieuwe medewerkers voor zowel de lijnorganisatie als ondersteuning bij de deelprojecten van BRIDGE. Hiervoor was onder andere € 900.000,- vrijgemaakt in de zomernota van 2023.

Op 16 september 2024 is de raad geïnformeerd over de stand van zaken en voortgang bij Informatiebeheer, BRIDGE, het Interbestuurlijk toezicht (IBT) en de IB-organisatie. Ook zijn vragen van de motie Orde op zaken in het stadhuis (1 juli 2024) beantwoord voor de betreffende onderdelen van Informatiebeheer en BRIDGE.

Het E-depot is een onderdeel en aanbeveling vanuit het IBT. De toevoeging in de begroting (knelpunt E-depot) vanaf 2025 is een oplopende reeks tbv de invoering van het E-depot. Gekozen is voor een langzame oploop van het benodigde budget vanwege de meerjarige opbouw van het E-depot. Zodoende wordt het middelenkader niet onnodig belast.

Bij verzuim kunnen de Gedeputeerde Staten ingrijpen en de zogenaamde interventielader beklimmen. De kosten hiervan zijn dan voor de gemeente.

Dit najaar is de uitvoering van het vastgestelde vernietigingsproces in de praktijk getoetst. De toetsing bestond uit een kwaliteitscontrole van de vernietigingslijst en een steekproef uit de te vernietigen documenten.

Naar verwachting wordt er in de komende maanden een Pilotovereenkomst met het Drents Archief afgesloten voor een 2-jarige E-depot proefopstelling. Tijdens deze periode wordt geëvalueerd en vastgesteld of Enschede aansluit op het E-depot van het Drents archief. Een E-depot is een duurzaam toegankelijke archiefbewaarplaats voor permanent te bewaren digitale documenten.

Doorkijk 2025

Onderhoud en ontwikkeling van informatie- en archiefbeheer vraagt ook in de toekomst om continue prioritering, focus, aandacht, tijd en investering. Dit geven we vorm door het:

- opzetten, op sterkte brengen en operationeel maken van de nieuwe toekomstbestendige IB-organisatie;
- afronden van het programma BRIDGE en overdracht aan de nieuwe IB-organisatie;

- uitvoeren van de E-depot-pilot in de vorm van een proefopstelling

Gewenst effect van het besluit in relatie tot de strategische opgaven

- Betrouwbare en transparant overheid en bestuur.
- Informeren van College en Raad over de algehele status van het archief- en informatiebeheer en het hiervoor geldende toezichtsregime.

Argumenten

1.1 Informatie-en rapportageplicht

Met de verslaglegging geven we invulling aan de eisen vanuit de archiefwet omtrent een jaarlijkse rapportage en informatieplicht.

1.2 De vastgestelde stand van zaken is leidend voor het toezichtregime.

Op basis van het door het VNG opgestelde kader voor de IBT is door de stadsarchivaris een beeld van de stand van zaken van het archief- en informatiebeheer in de gemeente Enschede geschetst. En is beoordeeld in welke mate de gemeente voldoet aan de vereisten van de Archiefwet 1995 en archiefregelgeving. Hiervoor is gebruik gemaakt van Kritische Prestatie Indicatoren (KPI). Op grond van het KPI verslag 2023 mag worden geconcludeerd dat de gemeente Enschede deels voldoet aan de eisen van de Archiefwet 1995, maar dat er op een aantal punten verbeteringen aangebracht moeten worden.

1.3 De inhoud is afgestemd

De inkleuring van het domein Archief en de beoordeling door de stadsarchivaris is ambtelijk afgestemd met de diverse partijen (Team IDI, DDC en Stadsarchief) van de clusters IT-bedrijf en DV.

1.4 Voortgang van de aanpak voor het domein archief

Burgemeester en wethouders dragen conform art. 30 van de Archiefwet zorg voor de archiefbescheiden van de gemeentelijke organen. Met de ingezette en nog in te zetten middelen en maatregelen is het college in principe beter in staat om deze zorg te kunnen dragen.

2.1 Actieve informatieplicht

Een belangrijk uitgangspunt in het Interbestuurlijk Toezicht (IBT) is de versterking van de horizontale verantwoording van uw college naar de gemeenteraad. Daarom wordt de gemeenteraad per brief in kennis gesteld van de stand van zaken van het archief- en informatiebeheer en de benodigde acties hierop.

Risico's

Aan dit voorstel zijn geen directe risico's verbonden.

Kosten en financiële dekking van het voorstel

Het gaat hier om reguliere bedrijfsvoering.

Afweging en alternatieven

Er moet voldaan worden aan wettelijke verplichtingen waarvoor geen alternatieven zijn.

Participatie

Het gaat hier om interne bedrijfsvoering die zich niet voor participatie leent.

Communicatie met direct betrokkenen:

De gemeenteraad wordt geïnformeerd met een raadsinformatiebrief. Daarnaast dient het KPI-verslag naar Gedeputeerde Staten van Overijssel gezonden te worden.

Interne communicatie

In het voortraject zijn diverse partijen van de clusters DV en IT Bedrijf betrokken. Het verslag is uitgebreid behandeld en de verbeteracties en -projecten zijn beschreven. Voortgang van acties en projecten worden vastgelegd in kwartaalrapportages. Een deel van verbeteracties en -projecten wordt nog in 2024 uitgevoerd in het programma BRIDGE.

PR over besluit:

Geen PR over dit besluit.

Persbericht, ja of nee:

Vervolg

Versturen van het verslag ter informatie aan de gemeenteraad met de bijgaande raadsinformatiebrief.

Bijlage(n)

	Omschrijving	College	Raad	Niet actief publiceren	Geheim
Bijlage 1	Verslag Horizontale verantwoording Informatie- en Archiefbeheer 2023	Ja	Ja	Nee	Nee
Bijlage 2	Brief aan de Raad	Ja	Ja	Nee	Nee